

Резултати анализе земљишта и корисни савети

Анализом узоркованог земљишта на територији Општине Чајетина утврђено је да су земљишта на Чајетинском подручју у класи лаких иловача до тешких глинуша са различитом приступачношћу фосфора и калијума и различитом рН вредности у земљишту. На основу извештаја и препорука које је урадио Институт за воћарство у Чачку изводи се закључак да су агромелиоративне мере земљишта на подручју Чајетине неопходне како би се остварили очекивани приноси у гајењу већ заступљених воћних врста, а и нових које су у плану за садњу уз примену нових технологија које прате воћарску производњу и омогућавају да се производња прилагоди савременим прохетевима у пољопривреди и конкурентном тржишту.

У оним подручјима у којима су земљишта у класи иловача, нарочито где су заступљене лаке до средње иловаче, постоји већа погодност за гајење различитих врста воћа јер такво земљиште омогућава због своје структуре повољан развој кореновог система. Таква земљишта нису изузета од примене агромелиоративних мера које морају бити сталне и интензивне у зависности од степена коришћења земљишта, већ су погоднија за обраду од глинуша, које су углавном добро обезбеђене хранљивим материјама али често због збијености нису погодне за воћарску производњу без веће примене агромелиоративних мера, које имају за циљ да његову структуру мењају омогућавајући бољи водно, ваздушни и топлотни режим. Неретко се може запазити, што је утврђено анализом, да се на парцелама у појединим селима као што је Сирогојно налази тзв. глинаста иловача која је веома погодна за различите врсте воћа у зависности од нагиба терена. Препорука је да се на оваквом земљишту ради дубоко орање са мешањем подхумусног и хумусног слоја ради побољшања структуре површинског слоја у коме би се побољшала аерација (ваздушно проветравање земљишта) и водни режим, са бољом приступачношћу калијума и фосфора, а самим тим и бољим развојем периферних делова корена са већом способношћу усвајања хранљивих материја и воде. Да би се постигао овај ефекат није довољно примењивати механичке мере већ је неопходно стално прихрањивање земљишта у циљу обогаћивања земљишта хранљивим материјама неопходним за биљку која се гаји на том земљишту, а што заједно са механичким мерама (орањем) утиче на мењање земљишне структуре. У том смислу најважније је уносити органску материју у виду полузгорелог стајњака који је пожељно заоравати у јесењем периоду након растурања по парцели (веома важно пре подизања новог засада) или у пролећном периоду код већ формираног засада што се показало ефектно у гајењу малине посебно у пределима велике надморске висине и земљиштима која су у класи прашкасте иловаче. Самом орању треба приступити опрезно и плански. Ако се орање врши у јесен посебно треба обратити пажњу на влажност земљишта, јер изразито влажна земљишта нису погодна за обраду, обрадом таквог земљишта нарушава се плодност мењањем биологије тла. Све мере које прате обраду морају бити урађене у складу са пољопривредним календаром како би се задовољили

неопходни прохтеви за раст и развој биљака. Поред органске материје (стајско ђубриво) неопходно је сходно препорукама уносити и минерална вештачка ђубрива у циљу поправке земљишта. Она се могу уносити заједно са уносом органске материје сходно препоруци, а и посебно у зависности да ли постоји компатибилност тј. подударност појединих вештачких минералних ђубрива са органском материјом или другим вештачким ђубривима. У зависности од потреба тла (земљишта) неопходно је након обавезне анализе ђубрити према упутствима, пратећи потребе воћака током вегетативног периода, како би се постигли жељени циљеви, а умањио пратећи стрес на воће које се гаји на том земљишту. Препоруке ђубрења како органским ђубривима тако и вештачким неопходно је поштовати јер се само тако могу очекивати планирани приноси под условом да утицај других природних фактора није дестабилизирајући фактор за биљке у овом случају за воће (јаке зиме, преобилне падавине, рани мразеви, суша и др.) Примера ради, ако је препорука да се подигнут засад ђубри са стајњаком и то 20 t/ ha, а засад је формиран на парцели површине 35 ари, онда на ту парцелу заоравањем сходно времену и препоруци (ригловање, плитко орање, фрезирање) треба унети 8,75 t стајњака, исто важи и за парцеле на којима се планира подизање засада. Ако је анализа земљишта показала да је неопходна примена кречњака и то на истој парцели у количини 3 t/ ha онда је количина креча коју треба унети на површину 1.05 t. Исти принцип је и за ђубрење вештачким ђубривима, поштујући препоруке везане за одређену врсту воћа које се узгаја. Анализом земљишта на подручју Чајетине доказано је да су земљишта у појединим местима са ниским садржајем приступачног фосфора, па се сходно томе препоручују ђубрења са суперфосфатима или троструким суперфосфатима. Неизоставно је коришћење NPK ђубрива са различитим односом , правовременим коришћењем као и KAN- а и UREE (у циљу прихране азотом). Минерална вештачка ђубрива могу се користити кроз корекцију (фертиригацијом и фолијарном исхраном) то значи као водотопива ђубрива у систему наводњавања и прихраном преко листа.

Све агроелиоративне мере које се спроводе морају се радити у право време како би се задовољили сви аспекти, а тиме постигао ефекат плодног земљишта и очекиваних приноса.

Спец. инж. Иван Гујаничић